

Kahramanmaraş İlinde Suça Sürüklenen Çocukların Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumları

Attitudes to Domestic Violence of Children Driven to Crime in Kahramanmaraş

Tuba AKKUŞ ÇETİNKAYA¹, Özgür Rıza KAYGUSUZ², Tuba BAYIR³

¹ Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Kahramanmaraş Şube Müdürlüğü, Kahramanmaraş, Türkiye

² Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Burdur Şube Müdürlüğü, Burdur, Türkiye

³ Ankara Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Biyoistatistik Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Özet

Amaç: Bu çalışmada suça sürüklenen çocukların aile içi şiddete yönelik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Araştırma Adli Tıp Kurumu Kahramanmaraş Adli Tıp Şube Müdürlüğünde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya şube müdürlüğümüze adli merciler tarafından işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayıp algılayamadığı veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişip gelişmediğinin değerlendirilmesi için gönderilen toplam 125 suça sürüklenen çocuk dâhil edilmiştir. Veriler 15 soruluk sosyodemografik bilgi formu ve 13 sorudan oluşan, dört faktörlü "Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği" uygulanarak elde edilmiştir. Verilerin tanımlayıcı analizi ve Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nin alt faktörleri olan şiddeti olağanlaştırma, şiddeti genelleştirme, şiddeti nedenselleştirme ve şiddeti saklama faktörlerine göre istatistiksel analizi yapılmıştır. İstatistiksel değerlendirmeler Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis Testi kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan çocukların yaş ortalaması 13.95±0.09 olup 93 (%74.40) tanesi erkekti. Katılımcıların Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinin alt faktörlerine göre değerlendirilmesi sonucunda, katılımcılar arasında şiddeti olağanlaştırma bakımından cinsiyete göre, şiddeti genelleştirme bakımından sigara kullanımına göre ve şiddeti nesnelleştirme bakımından ailesinde cezaevinde kalan olup olmaması durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulundu ($p<0.05$).

Sonuç: Bu çalışma suça sürüklenen çocukların aile içi şiddete yönelik tutumlarının hangi faktöre göre değişkenlik gösterdiği hakkında önemli veriler ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Aile içi şiddet, Suça sürüklenen çocuk, Şiddeti algılama

Abstract

Objective: In this study, it was aimed to determine the attitudes of children driven to crime towards domestic violence.

Material and Methods: The research was carried out at the Kahramanmaraş Branch of the Forensic Medicine Institute. A total of 125 delinquent children who were sent to our branch office by the judicial authorities to evaluate whether they could perceive the legal meaning and consequences of the act they committed, or whether their ability to direct their behaviour was sufficiently developed were included in the study. The data were obtained by applying the sociodemographic information form with 15 questions and the "Attitudes Towards Domestic Violence Scale" consisting of 13 questions and four factors. Descriptive analysis of the data and statistical analysis were made according to the sub-factors of the Attitudes Towards Domestic Violence Scale: normalizing violence, generalizing violence, causating violence and hiding violence. Statistical evaluations were made using the Mann-Whitney U and Kruskal Wallis Test.

Results: The mean age of the children participating in the study was 13.95±0.09 and 93 (74.40%) of them were male. As a result of the evaluation of the participants according to the sub-factors of the Attitudes Towards Domestic Violence Scale, a statistically significant difference was found among the participants according to gender in terms of normalizing violence, smoking in terms of generalizing violence, and whether there is a prisoner in the family in terms of objectifying violence ($p<0.05$).

Conclusion: This study reveals important data about the factors that change the attitudes of delinquent children towards domestic violence.

Keywords: Domestic violence, Delinquent child, Perception of violence

Yazışma Adresi: Tuba AKKUŞ ÇETİNKAYA, Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Kahramanmaraş Şube Müdürlüğü, Kahramanmaraş, Türkiye

Telefon: +05455250760

Email: tubaakkus0289@gmail.com

ORCID No (Sırasıyla): 0000-0002-4137-0222, 0000-0003-3168-8293, 0000-0001-6381-0324

Geliş tarihi: 08.11.2021

Kabul tarihi: 24.11.2021

DOI: 10.17517/ksutfd.1020691

GİRİŞ

Daha erken yaşta ergin olsa bile, on sekiz yaşını doldurmamış birey çocuk olarak tanımlanmaktadır. Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk da suça sürüklenen çocuk olarak tanımlanmaktadır (1).

Aile toplumun temel birimidir. Sağlam temelli aile gelecek nesillerin de sağlıklı olmasını sağlamaktadır (2). Tüm dünyada son yıllarda çocukların suça eğilimi artmaktadır. Yapılan araştırmalar aile içi faktörlerin bu artışta önemli rolü olduğunu belirtmektedir (3). Çocuk doğduğu andan itibaren toplumsal kuralları ve yaşamda karşılaştığı problemleri çözme yöntemlerini aileden öğrenmektedir. Ailede suç işlemiş bireyin olması, aile içi şiddet, eğitim düzeyi düşük anne-baba, geniş aile yapısı, düşük sosyoekonomik durum, ailede madde kullanımı, anne-babanın çocuk yetiştirme yöntemleri çocukların suça yönelmesini etkileyen ailevi nedenlerdendir (4).

Aile içi şiddet aile fertlerinden biri tarafından aynı ailenin başka bir ferdine yönelik uygulanan yaşamı, fiziki ve psikolojik bütünlüğünü veya bağımsızlığını kısıtlayan, tehlikeye atan eylem veya ihmali olarak tanımlanmaktadır. Aile içi şiddet kadın ve çocukları daha fazla etkilemektedir (5,6). Sosyokültürel etmenler ve imkânların yetersizliği şiddeti sürdüren faktörlerdir (2). Ayrıca şiddetin önlenmesindeki önemli nokta toplumdaki bireylerin şiddet olarak tanımladığı davranışlardır. Örneğin fiziksel istismar Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) yaygınken Çin ve Japonya'da daha nadir görülmekte olup ülkemizde de fiziksel ceza yöntemleri ne yazık ki disiplin aracı olarak görüldüğünden yaygın olarak kullanılmaktadır.(7).

Aile içi şiddete maruz kalan çocuklarda korku, anksiyete, içe kapanma, depresyon, zayıf sosyal ilişkiler, düşük benlik saygısı, düşük okul başarısı, problem çözme becerisinde yetersizlik, cinsiyet ayrımcılığı yaygın olarak görülmektedir. Ayrıca büyük çoğunluğu yetişkinlik dönemlerinde şiddet eğilimli davranışlar sergilemektedir. Sosyal öğrenme kuramına göre aile içindeki şiddete tanık olması çocuğun şiddeti olağanlaştırmasına ve çevresine karşı saldırgan olmasına neden olmaktadır (5,6,8).

Bu çalışmada suça sürüklenen çocukların aile yapısı, madde kullanımı, ekonomik durumu gibi sosyodemografik özellikleri belirlenerek suça sürüklenen çocukların aile içi şiddete yönelik tutumlarının bu verilerle karşılaştırma yapılması amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Bu çalışma için Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Eğitim ve Bilimsel Araştırma Komisyonu'ndan 10/12/2019 tarih ve 2159509/2019/100 sayılı ile onay alınmıştır. Çalışma Adli Tıp Kurumu Kahramanmaraş Adli Tıp Şube Müdürlüğünde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya şube müdürlüğümüze adli merciler tarafından işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayıp algılayamadığı veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişip gelişmediğinin değerlendirilmesi için gönderilen toplam 125 çocuk dâhil edildi. Yabancı uyruklu çocuklar iletişim güçlüğü nedeni ile çalışmaya dâhil edilmedi. 15 soruluk sosyodemografik bilgi formu ve 13 sorudan oluşan "Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği" uygulanarak veriler elde edildi. Şahin ve Dişsiz tarafından geliştirilen 5'li likert tipi Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği dört faktörden oluşmaktadır. Bunlar "Faktör 1: Şiddeti Olağanlaştırma", "Faktör 2: Şiddeti Genelleştirme", "Faktör 3: Şiddeti Nesnelleştirme" ve "Faktör 4: Şiddeti Saklama"dır. "1: kesinlikle katılmıyorum, 2: katılmıyorum, 3: ne katılıyorum ne de katılmıyorum, 4: katılıyorum, 5: kesinlikle katılıyorum" şeklinde puanlama içermektedir (9). Ölçeğin Cronbach Alfa'sı 0.72'dir. Ölçeğin, bu örnekleme'deki Cronbach Alpha'sı 0.81 olarak bulunmuştur. İstatistiksel analizlerden önce elde edilen veriler, parametrik test varsayımlarından olan normal dağılım ve varyansların homojenliği yönünden sırasıyla Kolmogorov Smirnov ve Levene Testi ile değerlendirildi. Verilerin parametrik test varsayımlarını sağlamamasından dolayı faktörler ve incelenen değişkenler arasındaki farkların istatistiksel açıdan anlamlılığına Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis Testi ile bakıldı. Verilerin analizi SPSS 14.1 istatistik paket programıyla yapıldı.

SONUÇLAR

Araştırmaya toplam 125 çocuk dâhil edildi. Katılımcıların sosyodemografik özellikleri **Tablo 1**'de verilmiştir. Katılımcıların %74.40'ı erkek, %25.60'ı kadındır. %84.80'i annesinin, %26.40'ı da babasının çalışmadığını belirtmiştir. Katılımcıların %56'sı 4 ve üzeri, %24'ü de 3 kardeş olduklarını belirtmiştir. Katılımcıların %69.60'ı anne, baba ve kardeşi ile birlikte yaşamaktaydı. Anne-baba birliktelik durumunda %72'si anne-babasının birliktede yaşadığını, %22.40'ı anne-babasının ayrı yaşadığını belirtmişti. Ailesinin ekonomik durumunu %55.20'si "Günlük ihtiyaçlarını karşılayabiliyor", % 21.60'ı "Sadece yiyecek ve ısınma gibi günlük ihtiyaçlarımızı karşılayabiliyoruz" olarak belirtmişti. Katılımcıların %16'sı

Tablo 1. Katılımcıların sosyodemografik özellikleri

		n	%
Yaş grupları	12-14	91	72.80
	15-17	34	27.20
Cinsiyet	Erkek	93	74.40
	Kadın	32	25.60
Sınıf	5.0	1	.80
	6.0	8	6.40
	7.0	14	11.20
	8.0	63	50.40
	9.0	33	26.40
	10.0	6	4.80
Anne çalışma durumu	Çalışıyor	19	15.20
	Çalışmıyor	106	84.80
Baba çalışma durumu	Çalışıyor	92	73.60
	Çalışmıyor	33	26.40
Toplam kardeş sayısı	1	4	3.20
	2	21	16.80
	3	30	24.00
	4 ve üzeri	70	56.00
Kiminle birlikte yaşıyorsun?	Sadece anne	15	12.00
	Sadece baba	2	1.60
	Anne, baba ve kardeş	87	69.60
	Büyükanne, hala, dayı vb.	8	6.40
	Yurtta	3	2.40
Anne ve baba birliktelik durumu	Diğer	10	8.00
	Bir arada yaşayan	90	72.00
	Ayrı yaşayan	28	22.40
	Anne vefat etti	3	2.40
Ailenizin ekonomik durumu	Baba vefat etti	4	3.20
	Günlük ihtiyaçlarımız için rahatlıkla para harcayabiliyoruz	23	18.40
	Günlük ihtiyaçlarımızı karşılıyor	69	55.20
	Sadece yiyecek ve ısınma gibi günlük ihtiyaçlarımızı karşılayabiliyoruz	27	21.60
	Zorunlu ihtiyaçlarımızı karşılamaya yetecek kadar kazanmıyoruz	6	4.80
	Çalışıyor musun?		
Çalışıyor musun?	Evet (sürekli)	20	16.00
	Sadece yaz tatillerinde	24	19.20
	Hayır	81	64.80
Sigara kullanımı	Hayır	79	63.20
	Bir kere denedim ancak sonrasında kullanmadım	14	11.20
	Ara sıra kullanıyorum	17	13.60
	Düzenli olarak kullanıyorum	15	12.00
Alkol kullanımı	Hayır	111	88.80
	Bir kere denedim ancak sonrasında kullanmadım	6	4.80
	Ara sıra kullanıyorum	8	6.40
Uyuşturucu kullanımı	Hayır	120	96.00
	Bir kere denedim ancak sonrasında kullanmadım	4	3.20
	Ara sıra kullanıyorum	1	.80
Ailede cezaevinde kalan var mı?	Evet	26	20.80
	Hayır	99	79.20
Karakolluk oldun mu?	Hayır	98	78.40
	Evet	27	21.60

sürekli olarak bir işte çalıştığını, %16.20'si sadece yaz tatillerinde çalıştığını, %12'si düzenli olarak sigara kullandığını, %6.40'ü ara sıra alkol kullandığını, %0.80'i de ara sıra uyuşturucu madde kullandığını belirtmekteydi. %20.80'i ailesinden en az bir kişinin cezaevinde olduğunu, %21.60'ı da daha önce işlediği iddia olunan bir suç nedeniyle karakola getirildiğini belirtmişti.

Tablo 2'de katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre şiddete yönelik tutumlarının ortancaları (min ve max) ve p değerleri verilmiştir. Katılımcıların cinsiyetleri ile "Faktör 1: Şiddeti Olağanlaştırma" arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuş olup erkeklerin ortanca puanları kadınlardan daha fazla bulunmuştur (Erkek: 10(5-25), Kadın: 7.5(5-16), p=0.001). Cinsiyet ile "Faktör 2: Şiddeti Genelleştirme", "Faktör 3: Şiddeti Nesnelleştirme" ve "Faktör 4: Şiddeti Saklama" arasında ise anlamlı farklılık bulunmamıştır. Erkeklerde şiddeti genelleştirme ve şiddeti saklama puanları kadınlara göre yüksek olup, şiddeti nesnelleştirme bazında her iki cinsiyet de eşit puanda olduğu bulunmuştur. Sigara kullanımı ile "Faktör 2: Şiddeti Genelleştirme" arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur (hayır: 6 (3-14), bir kere denedim ama sonrasında kullanmadım: 7 (3-14), ara sıra kullanıyorum: 6 (4-9), düzenli olarak kullanıyorum: 3 (3-12), p=0.043). Bir kere deneyip sonrasında kullanmayanların puanı en yüksek bulunmuştur.

Ailesinde cezaevinde en az bir yakını olan katılımcılarla "Faktör 3: Şiddeti Nesnelleştirme" arasında anlamlı ilişki bulundu (evet: 8 (5-12), hayır: 7 (3-15), p=0.02). Ailesinde cezaevinde kalanların şiddeti nedenselleştirme puanı daha yüksek bulundu.

Yaş, sınıf, anne-baba çalışma durumu, kardeş sayısı, kiminle birlikte yaşadığı, anne-baba birliktelik durumu, kendisinin çalışma durumu, aile ekonomik düzeyi, alkol-uyuşturucu kullanımı, daha önce karakolluk olup olmaması ile aile içi şiddete yönelik tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmadı.

Tablo 3'te katılımcıların aile içi şiddete yönelik tutumlarının faktörlere göre ortancaları (min ve max) ve standart sapmaları verilmiştir. Yüksek ortanca değeri aile içi şiddete yönelik tutumun yüksek olduğunu ifade etmektedir. Şiddeti olağanlaştırmanın en yüksek puana sahip olduğu, şiddeti nedenselleştirmenin ikinci sırada, şiddeti saklamanın en düşük puana sahip olduğu görüldü.

TARTIŞMA

Bu çalışmada suça sürüklenen çocukların aile içi şiddete yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Şidde-

ti olağanlaştırma en yüksek puana sahip olup en düşük puan şiddeti saklama faktöründe saptanmıştır. Koçak ve arkadaşlarının hemşirelik bölümü öğrencilerine yönelik yaptıkları çalışma ile benzer sonuçlar bulunmuştur (10). Bulut'un üniversite öğrencilerine yönelik çalışmasında ise en yüksek puan şiddeti nedenselleştirme, en düşük puan ise şiddeti genelleştirme faktöründe bulunmuştur (2). Bunun nedeninin şiddetin problem çözme ve çocuk yetiştirme yöntemi olduğu inancından kaynaklandığını düşünmekteyiz. Çocukluk döneminde sorgulamadan ziyade olağan bir durum olarak kabul edilmesi ve yaşın artmasıyla birlikte sorgulamanın ön plana çıkmasından bu farklılığın kaynaklandığını düşünmekteyiz. Ancak yaşla birlikte şiddete yönelik tutumun yön değiştirdiğini, şiddetin bir nedene bağlanarak meşrulaştırıldığı görülmektedir.

Ülkemizde çocuk ve gençler arasında suç işleme oranları artış göstermektedir. Ailenin özellikleri ve aile içi etkileşim çocuğun şiddete eğilimini artırabilmektedir (3). Aile çocuğun gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Sevgi, şefkat, ilgi ve bakım ihtiyacının karşılandığı ilk ortamdır. Aile içi çatışmalar öfke ifade biçimi, ebeveyn ayrılıkları, anne babanın her ikisinin ya da birinin çocuktan devamlı ayrı olması çocukları olumsuz etkilediği belirtilmektedir (11) Çalışmamızda anne-baba çalışma durumu ile aile içi şiddete yönelik tutum farklılığı bulunmamıştır. Bulut çalışmasında şiddete yönelik tutum ile anne mesleği arasında anlamlı farklılık bulunurken baba mesleği ile anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (2). Babası vefat edenlerin daha çok şiddeti olağanlaştırdıkları, anne-babası ayrı yaşayanların şiddeti daha az genelleştirdikleri, yurtdışı kalanların şiddeti daha çok nesnelleştirdikleri ve sakladıkları bulunmuştur. Bu verilerimiz de ailenin çocukların şiddete karşı tutumunu belirlemede yeri olduğunu gösterdiğini düşünmekteyiz.

Tek kardeş olanların şiddeti daha az olağanlaştırdığı ve daha çok genelleştirdikleri bulunmuştur. Ancak bu farklılıklar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemiştir. Üniversite öğrencilerine yönelik yapılan tez çalışmasında da benzer şekilde anlamlı farklılık bulunmamıştır(12).

Üniversite öğrencilerine yönelik yapılan tez çalışmasında öğrencilerin sınıf seviyeleri arttıkça aile içi şiddete yönelik tutum puanlarının arttığı ve buna eğitimin katkısı olduğu belirtilmiştir (12). Ancak çalışmamızda sınıf seviyeleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada sigara kullananların şiddete uğrama ve şiddet uygulama

Tablo 2. Sosyodemografik özelliklerine göre şiddete yönelik tutumları

Tanıtıcı Özellikler Med. (Min-Max)		Faktör 1 Med. (Min-Max)	Faktör 2 Med. (Min-Max)	Faktör 3 Med. (Min-Max)	Faktör 4
Yaş grupları	12-14	9(5-23)	6(3-14)	7(3-13)	5(1-10)
	15-17	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5.5(2-10)
	p değeri	0.715	0.853	0.219	0.28
Cinsiyet	Erkek	10(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5(1-10)
	Kadın	7.5(5-16)	5(3-13)	7(3-13)	4(2-8)
	p değeri	0.001	0.063	0.145	0.057
Sınıf	5.0	7(7-7)	5(5-5)	6(6-6)	4(4-4)
	6.0	8.5(5-19)	6(3-10)	8(5-12)	6(4-10)
	7.0	10.5(7-15)	6(3-10)	8(6-12)	5.5(2-9)
	8.0	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	4(1-10)
	9.0	8(5-21)	6(3-13)	7(3-13)	5(2-10)
	10.0	9.5(6-13)	5.5(3-6)	7(5-12)	3.5(2-7)
	p değeri	0.292	0.886	0.676	0.577
Anne çalışma durumu	Çalışıyor	9(5-25)	6(3-13)	7(3-15)	5(2-10)
	Çalışmıyor	9(5-25)	6(3-14)	7(3-14)	5(1-10)
	p değeri	0.756	0.835	0.396	0.765
Baba çalışma durumu	Çalışıyor	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5(2-10)
	Çalışmıyor	9(5-20)	6(3-10)	7(4-12)	5(1-10)
	p değeri	0.933	0.628	0.524	0.274
Toplam kardeş sayısı	1	8.5(7-20)	8(3-13)	8(7-13)	5(3-6)
	2	9(5-13)	5(3-10)	8(3-12)	6(2-10)
	3	9(5-23)	6(3-14)	7(3-12)	5(1-10)
	4	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	4(2-10)
	p değeri	0.893	0.249	0.176	0.6
Kiminle birlikte yaşıyorsun?	Sadece anne	8(5-23)	5(3-12)	7(3-11)	4(2-10)
	Sadece baba	9(9-9)	6(3-9)	6.5(6-7)	4.5(2-7)
	Anne, baba ve kardeş	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5(2-10)
	Büyükanne, hala, dayı vb	9.5(5-20)	5.5(4-13)	9(7-13)	5.5(1-8)
	Yurtta	7(7-8)	5(5-9)	10(6-12)	7(4-10)
	Diğer	8.5(5-18)	6(3-10)	7.5(5-12)	6(4-8)
	p değeri	0.901	0.947	0.131	0.557
Anne ve baba birliktelik durumu	Bir arada yaşayan	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5(1-10)
	Ayrı yaşayan	8(5-23)	5.5(3-13)	8(3-13)	4(2-10)
	Anne vefat etti	7(6-9)	6(4-6)	8(7-10)	5(4-6)
	Baba vefat etti	11(7-14)	6(5-7)	5.5(5-12)	5(4-6)
	p değeri	0.453	0.965	0.293	0.994

Ailenizin ekonomik durumu	Günlük ihtiyaçlarımız için rahatlıkla para harcayabiliyoruz	8(5-25)	5(3-14)	7(3-14)	3(1-10)
	Günlük ihtiyaçlarımızı karşılıyor	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	6(2-10)
	Sadece yiyecek ve ısınma gibi günlük ihtiyaçlarımızı karşılayabiliyoruz	9(5-18)	6(3-11)	7(5-12)	4(2-10)
	Zorunlu ihtiyaçlarımızı karşılamaya yetecek kadar kazanmıyoruz	11(7-21)	6(5-9)	7.5(6-10)	5(2-8)
	p değeri	0.496	0.32	0.975	0.318
Çalışıyor musun?	Evet	9(5-23)	5(3-12)	8(5-11)	5(2-10)
	Sadece yaz tatillerinde	10(5-18)	6(3-14)	8(3-12)	5(2-10)
	Hayır	8(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5(1-10)
	p değeri	0.105	0.782	0.12	0.94
Sigara kullanımı	Hayır	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	4(1-10)
	Bir kere denedim ancak sonrasında kullanmadım	10(5-25)	7(3-14)	8(3-14)	7(2-10)
	Ara sıra kullanıyorum	10(6-21)	6(4-9)	7(5-12)	4(2-10)
	Düzenli olarak kullanıyorum	9(5-23)	3(3-12)	8(5-11)	4(2-10)
	p değeri	0.408	0.043	0.431	0.115
Alkol kullanımı	Hayır	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5(1-10)
	Bir kere denedim ancak sonrasında kullanmadım	9(5-14)	5(3-10)	7.5(6-8)	4.5(2-6)
	Ara sıra kullanıyorum	8.5(5-23)	3(3-12)	7.5(5-11)	3.5(2-10)
	p değeri	0.935	0.196	0.951	0.44
Uyuşturucu kullanımı	Hayır	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5(1-10)
	Bir kere denedim ancak sonrasında kullanmadım	10(5-14)	5(3-10)	7(6-8)	5.5(4-8)
	Ara sıra kullanıyorum	9(9-9)	7(7-7)	7(7-7)	2(2-2)
	p değeri	0.997	0.637	0.977	0.297
Ailede cezaevinde kalan var mı?	Evet	8(5-18)	5.5(3-11)	8(5-12)	5.5(2-10)
	Hayır	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5(1-10)
	p değeri	0.601	0.834	0.02	0.107
Karakolluk oldun mu?	Hayır	9(5-25)	6(3-14)	7(3-15)	5(1-10)
	Evet	9(5-21)	5(3-11)	7(5-12)	5(2-10)
	p değeri	0.742	0.074	0.82	0.577

Tablo 3. Faktörlere göre aile içi şiddete yönelik tanımlayıcı istatistikler

Faktörler	n	Median (Min-Max)	SD
Faktör 1: Şiddeti Olağanlaştırma	125	9 (5 - 25)	4.03
Faktör 2: Şiddeti Genelleştirme	125	6 (3 - 14)	2.47
Faktör 3: Şiddeti Nedenselleştirme	125	7 (3 - 15)	2.35
Faktör 4: Şiddeti Saklama	125	5 (1 - 10)	2.40

SD: Standart sapma

eğiliminin sigara kullanmayanlara göre daha fazla olduğu bulunmuştur. Türkiye’de öğrenciler üzerinde yapılan çeşitli çalışmalarda sigara kullanımının sıklığı alkol ve uyuşturucuya nispeten daha fazla bulunmuştur. Madde kullanımı benlik saygısı düşüklüğü, depresyon gibi problemlerin çözüm yöntemi olarak kullanılmaktadır (13). Benzer şekilde çalışmamızda sigara kullanan çocuk sayısı alkol, uyuşturucu gibi diğer maddeleri kullanan çocuk sayısından fazla bulunmuş olup bu durumun sigaranın diğer maddelere göre ulaşımının daha kolay olmasından kaynaklandığını düşünmekteyiz. Bir kere deneyip sonrasında kullanmayanların şiddeti daha çok genelleştirdikleri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Erkeklerin kadınlara göre şiddeti daha fazla olağanlaştırdıkları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuş olup Bulut’un çalışmasıyla benzer sonuç içermektedir (2). Çalışmamızdaki sonuçlara göre erkekler kadınlara göre şiddeti daha fazla genelleştirme ve saklama eğilimindedir. Şiddeti nesnelleştirme ise cinsiyetler arasında eşit bulunmuş olup bu verilerde istatistiksel olarak anlamlılık bulunmamıştır. Bulut ise çalışmamızdan farklı olarak erkeklerin şiddeti daha çok nedenselleştirdiklerini bulmuştur (2). Üniversite öğrencilerine yönelik yapılan tez çalışmasında bizim bulgularımıza benzer şekilde erkeklerin şiddeti olağan karşılama ve saklama eğiliminde olduğu bulunmuştur (12). İlköğretim öğrencileri üzerinde yapılan çalışmalarda da erkeklerin şiddete yönelik tutumlarının yüksek olduğu belirtilmiştir (14,15). Erkeklerin kadınlara oranla suç işleme riskinin daha fazla olduğu ve daha fazla fiziksel şiddete başvurdukları bulunmuştur (16). Ülkemizde toplumsal algıya göre erkek egemenliğinin hâkim olması ve erkeklerin atılgan ve saldırgan bir kişiliğe sahip olmaları beklendiğinden erkekler şiddeti “güç göstergesi” olarak kullanmakta ve şiddeti olağanlaştırmaktadır. Şiddetin aile içinde kalması, aile dışından kişilerin olaya karışmaması gerektiği düşüncesi yaygınlık göstermektedir. (2,12,17).

15-16 yaş ergen ve çocuklarda şiddet eğilimi daha fazla olduğu, 17 yaş sonrasında bu eğilimin azaldığı belirtilmiştir (16). Çalışmamızda yaş grupları arasında aile içi şiddete yönelik tutumda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bunun nedeninin katılımcı sayımızın az olmasından ve örneklem evrenimizin suça sürüklenen çocuklar olmasından kaynaklandığını düşünmekteyiz. Üniversite öğrencilerine yönelik yapılan tez çalışmasında da bizim çalışmamızla benzer şekilde yaş ile aile içi şiddete yönelik tutum arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (12).

Sonuç olarak bu çalışma suça sürüklenen çocukların aile içi şiddete yönelik tutumları hakkında önemli veriler ortaya koymaktadır. Aile içi şiddet bireyin fizyopsikososyal bütünlüğünde bozulmalara ve aksaklıklara neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak duygu ve düşüncelerini açıklamakta zorlanan, kendine ve çevresine karşı güvensiz, değersizlik duygusu içinde yaşayan, saldırgan bireyler yetişmektedir. Aile içi dinamiklerin sağlıklı olmaması ve ailenin bütünlüğünde bozulma da toplum sağlığını etkilemektedir. Bu döngünün kırılması için erkek bireyler ön planda olmak üzere hem ebeveynlerin hem de çocukların problem çözme becerileri, öfke kontrolü, etkili aile içi iletişim konularında eğitim verilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Çıkar Çatışması Beyanı: Makale yazarları aralarında herhangi bir çıkar çatışmasını olmadığını beyan ederler.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyan Özeti: Yazarlar makaleye eşit katkı sağlamış olduklarını beyan ederler.

Etik Onam: Bu çalışma için Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Eğitim ve Bilimsel Araştırma Komisyonu’ndan 10/12/2019 tarih ve 2159509/2019/100 sayı ile onay alınmıştır.

KAYNAKLAR

1. Çocuk Koruma Kanunu (2005). <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395>. 2005.
2. Bulut MB. Üniversite öğrencilerinin aile içi şiddete yönelik tutumları. *The Journal of Academic Social Science*. 2015;3(7):403–415.
3. Açikel Gülel E, Daşbaş S. Suça sürüklenmiş erkek çocuklarla aile aidiyeti ve yaşam doyumu ilişkisi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 2019;30(3):965-987.
4. Afşin R, Öğretir Özçelik AD. Suça sürüklenen çocuklar ile suça sürüklenmeyen çocukların algıladıkları anne ve baba tutumları ile ebeveyn bağlanma stillerinin karşılaştırılarak incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 2018;17(66):384-400.
5. Ünal G.. Aile içi şiddet . *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*. 2005;8(8). Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/spcd/issue/21112/227393>.
6. Kitiş Y, Şanlıoğlu S. Bir aile içi şiddet olgusu; sır tutma ilkesi ile şiddeti ihbar etme yükümlülüğü arasındaki etik ikilem. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*. 2007;11(11):7–11.
7. Ayan S. Aggressiveness tendencies of the children exposed to domestic violence. *Anatol J Psychiatry*. 2007;8:206–214.
8. Çelikten BB. Suça sürüklenmiş çocukların olumlu sosyal ile saldırgan davranışlarının ailesel faktörler bağlamında incelenmesi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Aile Danışmanlığı Eğitimi Anabilim Dalı Aile Danışmanlığı Eğitimi Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi*. 2017.
9. Şahin N, Dişsiz M. Sağlık çalışanlarında aile içi şiddete yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 2009;6(2):263–274.

10. Tufan Kocak B, Unaldı Turkkın N, Harmancı Seren AK. Hemşirelik öğrencilerinin özsayı düzeyleri ve aile içi şiddete yönelik tutumları arasındaki ilişki. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi. 2014;1(2):81-88.
11. Sağlam M, Kıvrak M, Baysal T. Ebeveyn ayrılığının çocukların suçta sürüklenmesi üzerindeki etkilerinin incelenmesi. İnönü University International Journal of Social Sciences (INIJOSS). 2017;6(1):111-120.
12. Besni İ. Üniversite Öğrencilerinin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumlarının Cinsiyet, Politik Görüş ve Şiddete Maruz Kalma Açısından İncelenmesi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2011, Yüksek Lisans Tezi.
13. Turhan E, İnandı T, Özer C, Akoğlu S. Üniversite öğrencilerinde madde kullanımı, şiddet ve bazı psikolojik özellikler. Türkiye Halk Sağlığı Dergisi. 2015;9(1):33-44.
14. Balkıs M, Duru E, Buluş M. Şiddete yönelik tutumların özyeterlik, medya , şiddete yönelik inanç, arkadaş grubu ve okula bağlılık duygusu ile ilişkisi. Ege Eğitim Dergisi. 2005;6(2):81-97.
15. Bolat-Demirbağ S. İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Şiddete Yönelik Tutum ve Zorba-Kurban Olma Durumlarının Aile İçi Şiddet Açısından İncelenmesi. Gaziosman Paşa Üniversitesi, 2010, Yüksek Lisans Tezi.
16. Kültegin Ö, İtır T, Yılmazçetin Eke C. Okullarda Suç ve Şiddeti Önleme. Yeniden Yayınları no:17, İstanbul, 2006
17. Salaçın S, Ergönen AT, Uyaniker ZD. Kadına yönelik şiddet. Klinik Gelişim. 1998;95-100.